

Budapest fürdőváros és Tabán

Irta: MIKLÓS ELEMÉR

A Tabán problémája évtizedek óta foglalkoztatja a hivatalos köröket és a magyar közvéleményt. Némileg összefüggő, de nem szükségszerűleg ettől függő kérdés a budapesti gyógyfürdők ügye. A Tabán rendezésénél elsősorban arra kell gondolni, hogy a Rácfürdő környékét parkirozva bocsássák a nagyközönségnek, a fürdőzőknek rendelkezésére. Ideális folytatása, kiegészítése ez a Gellért-, Rudas-, Hungária-forrás komplexumnak és igazán kevés alapja van annak az elgondolásnak, mely ezzel a természeti adottsággal nem számolva, a Hűvösvölgy, vagy Zugliget kétségtelül árnyas helyein akár egy új fürdőtelepet a Gellért tövében fakadó források hasznosítására felépíteni. Ismételten hangsúlyozzuk és nem győzzük eléggé aláhúzni, hogy a Gellérthegy tövében gazdagon előretörő források kihasználása ésszerűen, gazdaságosan, egyedül a Ferenc József-tér és Döbrentei-tér között levő területen történhetik. Ide kell polgári gyógyfürdőt, szállodát, reuma-kórházat, fürdő- és vócsarnokokat építeni.

Itt kell egy kis zenepavillonnal, olvasóteremmel, fedett sétánnyal azokat a szükséges elemeket megteremteni, melyek tényleg gyógyfürdővé emelik a gyógyforrásokban oly gazdag Budapestet. Nem igaz, hogy ez irt a világvárosi fejlődésnek, nem igaz, hogy ennek a nagy gyógyparknak a létesítése megbénítja, akadályozza a közúti, vagy tenger-közlekedést. Ezt a kérdést azonnal meg lehet és meg kell oldani. Elég szomorú, hogy az esztendőik hosszú sorát vesztettük el, hogy naponta sok százezernyi liter gyógyvíz ömlik használatlanul a Dunába, a helyett, hogy erőt, egészséget és pénzt tudnánk belőle kitermelni. Tehát a Tabán tervezését csak annyiban befolyásolja a fürdőkérdés, hogy sűrűn beépített, lakott terület helyett, megfelelő, gyönyörűségei természeti keret kell a romjaiból megújuló városrésznek nyújtania, a Budapest világgyógyfürdő gellérthegyi forráscsoportja körül kialakuló rész és gyógypark számára.

Abban a reményben, hogy a megértő kormánytámogatás mellett a főváros vezetősége a legközelebb megalakuló Gyógyfürdőbizottság közbenjöttével sürgősen megtervezi és

fölepíti ezt az annyiszor megálmodott s anynyunk képzeletében már teljesen készen élő fürdőcsoportot, adjunk e helyen egy pár praktikus útmutatást oly irányban, hogy mit lehetne azonnal cselekedni a külföldi fürdővendégek számának oly kívánatos növelése érdekében.

Ennek első alapföltétele az, hogy a külföldi beteg a legkomolyabb orvosi kezelést kaphassa meg nálunk, legalább is a többi nagyvilági fürdővel egyenlő színvonalon, egyenlő föltételek mellett. Ez elsősorban az úgynevezett kezelőorvosok kérdésével függ össze. Nálunk Budapesten az egyes gyógyszállókban működő kiváló szakorvosokon kívül hiányzik, vagy ha meg is van, de még nem áll szervezeten ennek a célnak szolgálatában egy, a külföldön is ismert és elismert szakorvosi kar, melyhez más országok egyetemi tanárai, orvosai nyugodt lelkiismerettel ajánlják betegeiket. Döntő fontosságú lépés volna tehát a nagy hírű európai magyar orvosi karnak ilyirányú megszervezése. Ha azt várjuk, hogy sokezer külföldi reumabetegek jöjjen Budapestre gyógykezelés végett, akkor gondoskodni kell róla, hogy az idegen, szabadorvosválasztás alapján, válogathasson itt különböző nyelveket beszélő, fürdő- vagy inkább szakorvosok között, akik a megejtett vizsgálatok alapján rendelnek majd a betegek számára megfelelő gyógytényezőket. Ez a külföldi uzus, ezzel lehet a külföldi beteg bizalmát megnyerni, így lehet a budapesti gyógyfürdőknek nagyobb látogatottságot biztosítani.

Általános lélektani szempont az, hogy többnyire ideges, nyugtalan reumás beteg, az orvosában bizik, ahhoz utazik, annak panaszkodik ki magát s legalább bizonyos ideig az ő utasításait követi. Már ezért is szükség van egy az idegenek által könnyen hozzáférhető, jegyzékben foglalt, magyar gyógyfürdő specialista, külföldi nyelveket beszélő orvosok névsorára. Azt hisszük, hogy a Budapesten tényleg mutatózó hiánya egy szervezett szakorvosi gárdának, főleg abban találja magyarázatát, hogy egész a legutóbbi hetekig nem volt alkalom komoly reumakutatásra Budapest közpórházaiban és klinikáin. Nem csekély felelősség terheli azokat az illetékes tényezőket, akik hosszú évtizedek óta még az alapjait sem vetették meg egy hatósági, komoly reumakutatásnak, mely pedig köztudomás szerint legfontosabb

orvosi előfeltétele Budapest világgyógyfürdővé való elismertetésének.

Hasonló fontos lépés volna a fürdőszemélyzetnek oly módon való nevelése és kiképzése, hogy az külföldi vendégek számára is értékes munkát végezhesen. A jelzett szabad orvosválasztás elve alapján természetesen gondoskodásnak kellene történnie, hogy az előírt gyógytényezők, a legprecízebb módon szolgáltatassanak ki a betegek számára. Ezt a célt szolgálják az egyes gyógyfürdőkben lévő felügyelő orvosok, masszérok, ápolónók, fürdőemberek, akik szaktudásuk mellett, legalább minimális nyelvtudással volnának alkalmazandók, hogy a külföldi betegek fontosabb kérdéseire megadhassák a szükséges felvilágosításokat. A diétás-konyha terén, hál Istennek, Budapest vezet egész Európában s örömmel ismerjük el, hogy a budapesti klinikán tartott diétás nővéri tanfolyam, végzett növendékeit nagy számban keresik külföldi szanatóriumokban. Ezek a legfontosabb, laikusok által is könnyen megérthető előfeltételek, melyek igazán alkalmassá teszik arra Budapest gyógyfürdőt, hogy azokat külföldön nagyobb siker reményében propagáljuk. Ez volna az első lépés, hogy a magyar idegenforgalom érdekében praktikus megvalósulás felé haladjon Budapest világgyógyfürdőnek, mindnyájunk előtt oly kedves ügye.